Samen voor de jeugd in Zwijndrecht

#3	Nieuwsbrief Samwerkingsagenda Kinderopvang, Onderwijs en Jeugd	Juni 2025

De juiste mindset

Alles wordt beter, de economie groeit. Waar is de zure regen gebleven? Uitvindingen en innovaties aan de lopende band. Maar het aantal jongeren in Zwijndrecht met jeugdhulp stijgt. Wow, hoe dan? Dat gaat ons aan het hart. Het werd wel even stil tijdens een teambespreking toen de cijfers op het bord verschenen: 1 op 6 kinderen in Zwijndrecht krijgt jeugdzorg. Terwijl het ‘vroeger’ 1 op de 20 was.

Niet in de reflex schieten

Wat we willen is wel duidelijk: dat elk kind een veilige plaats heeft, zowel op school als thuis. Dat het kind gezien wordt, zich prettig voelt en ‘lekker kan leren’. Maar helaas zien en ervaren ook de medewerkers van onze school dagelijks de complexiteit van het opgroeien van onze leerlingen. Om maar wat te noemen: ingewikkelde thuissituaties, invloed van social media, medicalisering van problematiek, psychische druk, enzovoorts. En dan niet in de reflex schieten van doorverwijzen naar de huisarts of het probleem groter maken dan het is. Wat mooi dat intern de vraag steeds vaker klinkt: ‘maar wat kan het kind dan wel?’ en ‘hoe lossen ze dit thuis op’?

Het is van het grootste belang dat alle medewerkers met de juiste mindset aan de gang zijn met de leerlingen. Dat staat op de agenda’s tijdens de besprekingen van onze groepen en leerlingen. Daar liggen elke dag kansen. En de samenwerkingsagenda, die gestart is met vele initiatieven waaraan gewerkt wordt en die gedeeld worden, inspireren en ondersteunen onze zoektocht. Want die zoektocht is begonnen!

De juiste vragen stellen

Gaat alles vanzelf? Zeker niet. Ook wij hebben ideeën en dromen die niet altijd gemakkelijk uitgewerkt kunnen worden. Wat zou het bijvoorbeeld ontzettend helpen als we een schoolmaatschappelijk werker konden inzetten op onze school, die ook bekend is met het christelijk-reformatorische geloof van onze leerlingen. En die hen zowel in de klas kan ondersteunen, als thuis in het gezin.

Daarnaast denken we dat een professional, met ervaring zowel in de zorg als in het onderwijs, veel voor leerlingen kan betekenen. Iemand die leerlingen helpende gedachten kan meegeven, ze de juiste vragen stelt, hen leert om grote moeilijke zaken op te knippen in kleine, behapbare stukjes, ze het juiste zetje geeft. Wij denken dat dit doorverwijzingen voorkomt en dat indicaties achterwege kunnen blijven. Hoe we dat werkend kunnen krijgen? Dat hopen we nog te ontdekken.

Onze inzet zal zijn om samen met alle partners van de Samenwerkingsagenda te zoeken naar het beste voor de jeugd in Zwijndrecht.

Freek van Baarle
Directeur Ds. Abraham Hellenbroekschool

In de Samenwerkingsagenda Kinderopvang, Onderwijs en Jeugd werken samen: de Zwijndrechts onderwijsorganisaties en kinderopvang, Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten, Vivera Sociaal Wijkteam, Jong JGZ, welzijnswerk, Samenwerkingsverband passend Onderwijs en de gemeente Zwijndrecht.

Pilot voor minder thuiszitters 0-5 jaar

Annemarije Schox werkt bij Jong JGZ en is projectleider van een samenwerking met als doel: het aantal jonge thuiszitters in de leeftijd 0-5 terug te brengen. In deze pilot werkt ze samen met Vivera Wijkteam, Yes Kinderopvang en het Samenwerkingsverband.

“We merken dat er steeds meer thuiszitters zijn in de leeftijd 0 tot 5 jaar”, vertelt Annemarije. “Deze kinderen kunnen niet goed mee in de reguliere groepen. We zoeken dan een passende plek voor ze, bijvoorbeeld het medisch kinderdagverblijf of speciaal onderwijs. In dit project onderzoeken we waarom deze kinderen niet mee kunnen in de reguliere groep en wat ervoor nodig is om ze in de groep te houden. Daarbij ligt de focus op peuters tussen 2 en 4 jaar.

Extra aandacht

Samen met de leden van de projectgroep kijkt Annemarije naar welke knelpunten er zijn. “Een knelpunt kan zijn dat er een taalbarrière is of ouders met weinig of geen opleiding. Soms is de beschikbare ruimte het probleem. Voor sommige kinderen is het moeilijk om in een grotere groep de aandacht bij een activiteit te houden. Dan kan het helpen als de pedagogisch medewerker met deze kinderen even in een aparte ruimte kan zitten. Bijvoorbeeld om woordjes te leren of spelletjes te doen. Deze kinderen krijgen dan net even wat extra aandacht op de gebieden waar ze het moeilijk mee hebben.

Onderzoek

De projectgroep zit nu in de onderzoeksfase. In deze onderzoeksfase en straks ook in het pilotjaar staat een peuterspeelzaal van Yes Kinderopvang! centraal. Annemarije: “In deze groep zitten verschillende kinderen die meer aandacht nodig hebben.

We willen voorkomen dat ze naar een speciale opvang moeten, waar soms wachtlijsten van 1,5 jaar voor zijn. We onderzoeken daarom hoe we deze kinderen kunnen bieden wat ze nodig hebben.

We kijken in ons onderzoek onder andere naar waar medewerkers tegenaan lopen en wat we kunnen veranderen om ervoor te zorgen dat meer kinderen mee kunnen in de groep. Denk daarbij aan beperkte ruimte, de werkdruk en welke kennis en kunde een pedagogisch medewerker nodig heeft om ook deze kinderen in de groep te houden. We zijn nu mogelijke oplossingen aan het bedenken en gaan deze in het pilotjaar onderzoeken.

Extra professional

Is het bijvoorbeeld zinvol en mogelijk om een extra professional in te zetten in de groep om deze kinderen betere begeleiding te bieden? En hebben de ouders wellicht hulp nodig? Bijvoorbeeld met het aanmeldproces van peuterspeelzaal? Of bij het accepteren dat hun kind anders reageert dan andere kinderen? Sommige ouders vinden het heel moeilijk als hun kind andere begeleiding krijgt dan andere kinderen.

Verdere stappen

Met de resultaten van ons onderzoek en het pilotjaar kunnen we verdere stappen gaan zetten en hopen we alle opvang in Zwijndrecht te helpen. We kunnen dan hopelijk meer peuters behouden voor de groep. In hun eigen omgeving, met hun eigen vriendjes. Daar doen we het voor.”

Leerlingen geven advies

Een samenwerkingsagenda voor alle jeugd in Zwijndrecht: daar vinden jongeren zelf ongetwijfeld ook wat van. En dat bleek. In een dialoogsessie met een aantal leerlingen van de leerlingenraden van Het Loket en van Walburg, gingen we in gesprek over de visie en doelen van de Samenwerkingsagenda. Het werd een mooi gesprek, met heel concrete adviezen vanuit de leerlingen zelf. Adviezen waar we direct mee aan de slag kunnen.

Na een korte toelichting vanuit de gemeente en vanuit de kwartiermaker over de Samenwerkingsagenda volgde een gesprek over twee vragen: hoe voorkomen we dat leerlingen thuis komen te zitten? En hoe zorgen we ervoor dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien? De leerlingen kwamen al snel met mooie reacties.

Een gesprek zonder oordeel

Als het gaat over het voorkomen van thuiszitters, geloven een aantal leerlingen in de kracht van online onderwijs. Online onderwijs draagt volgens hen bij aan het betrokken houden van leerlingen, die om wat voor reden dan ook niet naar school kunnen.

Een ander advies van de leerlingen had betrekking op de rol van de mentoren en anderen docenten op de school zelf: zorg dat je oog hebt voor leerlingen. Belangrijk daarbij is dat er zonder oordeel gekeken en geluisterd wordt, zodat leerlingen makkelijker kunnen delen als ze ergens mee zitten.

Een mentor die het opvalt als je ergens mee zit, maar niet gelijk een mening heeft. Dat helpt volgens de leerlingen bij het voorkomen van thuiszitters. Twee adviezen die we gaan bespreken met de VO scholen in Zwijndrecht.

Gezond en veilig opgroeien

We spraken met de jongeren ook over gezond en veilig opgroeien. Het gesprek ging al vrij snel over de impact van telefoongebruik en social media. Over online pestgedrag, maar ook de pogingen om het eigen schermgebruik te verminderen – en dat dit niet of nauwelijks lukt. Met een oproep aan ons, als volwassenen: help ons bij het vinden van grenzen. Bijvoorbeeld door een eenduidig beleid te hanteren met betrekking tot telefoongebruik op scholen – op alle scholen.

Door structureel te investeren in voorlichting over gezond online gedrag en mediagebruik en als volwassenen het goede voorbeeld te geven. Dit advies van de leerlingen gaan we bespreken in de schakelgroep, die uitvoering geeft aan de Samenwerkingsagenda.

Mooi gesprek, concrete uitkomsten

Zo ontstond een mooi gesprek met hele concrete uitkomsten. Uitkomsten die een plek krijgen in de Samenwerkingsagenda. Als er vanuit het veld goede voorbeelden of adviezen zijn om met bovenstaande punten aan de slag te gaan, laat dit dan weten aan de stuurgroep van de Samenwerkingsagenda. Na de zomer gaan we opnieuw om de tafel met de leerlingen – want hun bijdrage is cruciaal om de Samenwerkingsagenda tot een succes te maken.